№ 19 Ausgabe A.

HOMAN

Biełaruskaja Wilenskaja czasopiś

wychodzić dwa razy u tydzień: u aŭtorki i piatnicy.

Adres redakcii: Wilnia, Zawalnaja 7.
Adres administracii i ekspedycii: M. Stefanskaja 23.

Cena s pieresyłkaj i dastaŭkaj da chaty.

no 1 hod—4 m. 80 fen., na ½ hodu—2 m. 40 fen., na 3 miesiacy — 1 m. 20 f., na 1 mies. — 40 f.

Cena Abwiestak:

na 4-aj staranie za radok drobnymi literami —25 fen.; drobnyje abwiestki pa 5 fen. za słowa. Abwiestki ab śmierci—60 fen. za liniejku drobn. drukam.

№ 19 (111) Hod II. Wilnia, 6 marca 1917 h. Cena 5 fen. (3 kap.)

5 marca.

Zachodni teatr:

Pry jasnaj pahodzi, u mnohich miejscoch frontu bajewaja dziejacielnaść pawysiłasia. Na poŭnacz Somy anhlijcy, paśla silnaho ahnia, atakawali na paŭdzień ad lesu Sen Pjer Wast. Paśla zaŭziataj bitwy, kawałak akopu pry darozi Buszawień—Melen, astaŭsia u ichnich rukach.

Na uschodnim bierazi Maas, naszy wojski uziali francuskije pazycii pry lesi Korjer, na szyryni 1500 metroŭ i adbili naczynyje kontrataki. U uschodnia-pałudniowym kutku lesu Foot, u francuzoŭ, także, atabrany ważny punkt. Aprycz krywawych strat, worahi utracili: 6 aficeroŭ, 572 czeławieki pałonnymi, 16 kulamiotoŭ i 25 skorastrelnych strelb.

U mnohich bitwach na pawietry, worahi utracili uczora 18 samalotoŭ. Nasza stratata — 4 samaloty.

Na uschodnim i Makiedonskim frontach bajewaja dziejacielnaść była nieznacznaj.

Niamieczczyna i Ameryka.

BERN. Paryžskije hazety publikujuć notu, katoraja piareczyć, szto heto niepraŭda byteym maje być u skorym czasie wajna miž Amerykaj i Niamieczczynaj. Sprawa wajny može zaciahnucca jeszcze dni i tydni, bo jana zaležyć nie ad Wilsona, ale ad hramadzianskaj dumki Ameryki.

NJU-JORK. Landsing zajawiŭ, szto niepraŭdapadobna, kab Japonija zhodziłasia na plany Niamieczczyny. Jon hetkaj samaj dumki i ŭ stasunku da Meksyka. Landsing apublikuje sabrańnie dakumentoŭ ab tajnaj pracy niamieckich palitycznych ahientoŭ u Amerycy i ŭ Azii. Meksykanski prezydent Karanca atprawiŭ u siaredzinie studnia mnoha ważnych telehram, praz stanciju biazdrotnaho telehrafu u San-Salwadoro. Heta stancija znachodzicca pad niamieckim upraŭleńniem.

Ruzweltu zaprapanawali marszałkoŭstwo u ciapier arhanizujuczymsia wajennym kamiteci. Czlenami kamitetu buduć: Wilson, ministry, predstaŭniki czuhunak i rabotnickich suwiaziej.

WASZYNGTON. Wilson budzie uaružać tarhowyje karabli i pryjmać inszyje sposaby dziela abarony amerykanskaho morepławańnia. Jon liczyć, szto nastrajeńnie senatu daje jamu na heto prawo.

Senat zakryŭ swajo zasiedańnie nie hałasawaŭszy zakonu ab uaruženym neŭtralitecie, ale 83 senatary, z ahulnaho liku 96, padpisali zajawu u karyść zakonu i tolki 12 senataroŭ admowilisia padpisacca.

S Polszczy.

WARSZAWA 4.III. „Dziennik Narodowy" u Piotrkowie, padaje razmowu s pałkoŭnikam Sikorskim ab wajennym pytańniu. Sikorski miž inszym skazaŭ: „my majem dawoli ludzkoha materjału, kab złazyć silnuju armiju hodnuju polskaho narodu. U naszym rasparadżeńni nowobrancy 1915, 16 i 17 hadoŭ, a także wialiki lik zwolnienych ad wajennaj służby miž 22 i 26 hodam, dy jeszcze ŭsie starszyje zapasnyje, paczynajuczy ad 36 let, katorych rasiejcy nia zdužali ŭziać u wojska, a także rasiejcy nia zdužali ŭziać nabor nowobrancoŭ 1914 hodu. Paczynać treba z dabrawolcoŭ, jakije na zaklik dzierżaŭnaj rady zjawiacca u liku niekolkich dziesiatkoŭ tysiacz i złożać pierszuju polskuju armiju.

LUBLIN. Aficery i sałdaty 6 polskaho lehionnaho pałka, złažyli dzierżaŭnaj radzie 3000 koron dla pomaczy achwiaram wajny u miežach polskaj dzierżawy.

Hazety padajuć, szto pamierszy u Lublinie dabraczynca Fetter, pakinuŭ 250000 rubloŭ na szkolnyje sprawy, na reformackuju kirchu u Warszawi i na Aŭgsburskuju kirchu u Lublini.

WARSZAWA. 10 marca adbudziecca tut zjezd usich polskich biskupoŭ dziela wyboru dziekana i prafesaroŭ dla bahasłoŭskaho fakultetu u uniwersytet Warszaŭski.

Z Rasiei.

PIECIARBURH. Zaruczyhy rumynskaho nastupnika tronu karala s carоŭnaj Taciaraj, adłoženy da papraŭki wajennaho pałažeńnia.

Konrad v. Hetzendorf.

„Impieratarskim reskryptam feldmarszałak Konrad von Hetzendorf dziela zaniaćcia druhoha ważnaho stanowiszcza zwalniajecca, ad stanowiszcza naczalnika hienieralnaho sztabu".

Hetkuju oficyalnuju wiestku prynios nam 2 marca telehraf z Wieny. Zwalnieńnie ad czynnaściej naczalnika hienieralnaho sztabu ŭ hetym prypadku nia może być roŭnaznacznym z adstaŭkaj feldmarszałka v. Hetzendorfa ŭžo zatym, szto ŭ oficyalnaj telehrami haworycca: „dziela zaniaćcia druhoha ważnaho stanowiszcza". Ale i bias hetych słoŭ nikomu nie mahła-by pryjści ŭ haławu dumka, bytcym karjera feldmarszałka v. Hetzendorfa zakonczena: dziela taho što jon lisznie popularny nia tolki ŭ Aŭstryi, ale i za jaje miežami. U czasi ŭsiaje suswietnaje wajny, kali s pryczyn, ab jakich ciapier hawaryć rano, pałažeńnie, aŭstryjakoŭ nie raz bywało krytycznym, jon ni na moment nie utraciŭ wiery swajho hramadzianstwa i hetu wieru apraŭdaŭ.

Pryczyny, dziela jakich aŭstryjackaja hłaŭnaja kamanda zwolniła Hetzendorfa ad czynnaściej naczalnika hienieralnaho sztabu, lohka zhadać. Niamieckije i aŭstryjackije wojski hetak ciapier pieramieszany, szto nielha hawaryć ab fronci niamieckim i aŭstryjackim. Pry ŭsiej niezaležnaści Aŭstro-Wenhryi, jasna, szto ŭsimi czaściami frontoŭ na ŭschodzi i zachodzi kiruje adna wola, jakaja wychodzić z niamieckaj hłaŭnaj kwatery, — wiadoma, paśla papiarednich pierehaworaŭ i ŭhody z aŭstryjackaj hłaŭnaj kwateraj. U niamieckaj hłaŭnaj kwatery ciapier znachodziacca Hindenburg i Ludendorf. Pry hetkich warunkach astawacca nadalej u aŭstryjackaj hłaŭnaj kwatery dla Hetzendorfa było kali nia szkodnym, dyk prynamsi niepatrebnym: hetki wydatny hienierał na miejscy naczalnika aŭstryjackaho hienieralnaho sztabu nia mоh u poŭnaj miery wykarystać swoj talent. I woś jon „naznaczajecca na druhoje ważnaje stanowiszcze."

Jakoje heto ważnaje stanowiszcze, jakoje zajmie Hetcendorf, my, badaj, dawiedajemsia ŭ najbliżejszyje dni. Szto stanowiszcze hetaje budzie papraŭdzi ważnaje i wydatnaje, ab hetym świedczyć jak imia feldmarszałka, tak i jaho czyny.

Sam saboj prychodzić na dumku ŭspamin ab tym, szto ŭ wieraśni taho hodu zdaryłosia ŭ niamieckaj hłaŭnaj kwatery, kali naczalnik niamieckaho hienieralnaho sztabu, Falkenhajn, pakinuŭ swajo miejsco dziela nowaho ważnaho naznaczeńnia. Jak wiadoma, na jaho miejsco byŭ naznaczen Hindenburg. Tady dla centralnych dzierżaŭ pałažeńnie na wajennych frontach było duża surjoznaje, i Impieratar zrabiŭ hety krok mo' nia hetulki dziela padniaćcia ducha u armii, skolki dziela supakojeńnia hramadzianstwa. A Falkenhajnu addali hłaŭnuju kamandu nad sabranymi na rumynskaj hranicy armijami, katoryje pad jaho kiraŭnictwam razhramili Rumyniju.

My dumajem, apirajuczysia na ciapierasznim wajennym pałažeńni, szto nasz pahlad nia budzie prosta analohijej, kali skažem, szto u spadziewanych wajennych zdareńniach, jakije mo' ŭžo i paczalisia ŭ toj moment, jak my piszem hetyje słowy, feldmarszałak Hetzendorf, ulubleny narodami Aŭstro-Wenhryi i biazsporna samy wydatny muž u dzierżawie, adyhraje stanoŭczuju rolu.

Na falszywaj darozi.

Jeszcze za niekolki hadoŭ pierad wajnoj polski piśmiennik Jazep Wejsenhof, napisaŭ apowieść pad nazwańniem „Unija". U henaj knižcy na kanwie romansu duża charakterna narysawany dwa kirunki, panawaŭszyje miž palakami dyj „tutejszymi" adszczapiencami pad toj czas, kali litoŭski ruch užo szyroka razliŭsia ŭ Litwie i ŭsio bolej i bolej wyrazna paczynaŭ prabiwacca ruch biełaruski. Kirunki hetyje byli takije. Adna czaść pracawała dziela taho, kab kosztam biełarusoŭ i litwinoŭ zrabić polska-maskoŭskuju zhodu, pamahajuczy abmaskowić nasz Kraj; heta czaść ciahnuła da unii—jednaści z Maskwoj. Druhaja czaść kirawałasia da taho, kab czym-macniej zwiazać Biełaruś i Litwu s Polszczaj, uzmacowywajuczy hetak na naszaj ziamli doŭhaletniaje polskaje panawańnie; jany wystaŭlali, jak swoj ideał, adnaŭleńnie unii s Polszczaj.

Ciapier usio zmianiłosia. Pierszyje bolszaj czaściu wyjechali tudy, kudy ich zdaŭna ciahnuło serce, ci... interes: u Pieciarburh, Maskwu, — a tyje s-pamiž ich, katoryje astalisia, sidziać moŭczki, bo swaich pohladoŭ nie

zmianili. Zatoje druhaja cześć—pawodłuh zahadu s Polszczy — adrekłasia swajho ideału unii i žadaje prosta „dałuczeńnia“ naszaho Kraju da Polskaho Karaleŭstwa, bytcym my — heto niejkaja recz, katoruju možna addać tamu abo inszamu waładaru, nie pytajuczysia, czaho chocze nasz narod.

Treba adznaczyć, szto zajawu Niemojowskaho, karonnaho marszałka Polszczy, ab „histarycznaj missii“ palaki starajucca prawodzić ŭ žyćcio ŭsimi siłami i ŭsielakimi sposabami. Jak my dawiedalisia, u roznych miejscoch naszaho Kraju na pocztach byli skonfiskawany pasyłki, ŭ jakich z Warszawy pieresyłalisia adozwy tym—czasowaj dzierżaŭnaj rady Polszczy pryzywajuczyje da pryłuczeńnia da Polskaho Karaleŭstwa Biełaruska-Litoŭskich ziamiel. Polskije emisary starajucca nabirać u nas pamiž moładździu rekrutoŭ da polskaj armii, a jakuju metu maje taja armija — ab hetym czytajem u № 10 wydawanaj u Warszawie polskaj czasopisi „Rząd i Wojsko“ z 10 lutaho 1917 h.:

„...siahońnia robicca ŭžo zusim jasna, szto sprawa naszaj armii, hetaj naszaj malenaczkaj—raŭnujaczy da miljonnych wołatoŭ armij—heto ważki czynnik dzieła sprawy naszych hranic. Jana ŭ niedalokim užo czasi razwiaže na wiecznyje czasy pytańnie ab Litwie. Jana razsudzić, ci Lwoŭ astaniecca polskim...“

Samo saboj, hetyje słowy wyzywajuć słusznuju uśmieszku: tolki wielmi naiŭnyje ludzi mohuć pawieryć, szto hetkaje malenstwo, jak ciapierasznaja Polszcza, zapraŭdy zdaleła by zawajewać swaimi arużnymi siłami nasz Kraj, dy jeszcze aŭstryjacki Lwoŭ! I my možem tolki szczyra pażaleć polski narod, szto jaho „hasudarstwienyje muży“ wystaŭlajuć siabie na ahulnaje paśmieszyszcze. Ale inaczej być nia može: stupiŭszy raz na falszywuju darohu, wystaŭlajuczy za swoj ideał paniawoleńnie druhich narodaŭ pobacz z žadańniem woli dla siabie, polskije palityki iduć usio dalej i dalej — da lohicznaho kanca, nie baczuczy szto na kancy ich ždže poŭnaje idejnaje bankructwo.

I. Mieleszka.

Dobraja zapawiedź.

Pad toj czas, kali ŭ ekonomicznym žyćci naszaho Kraju panuje poŭny zastoj, bo narod nia može, jak u normalnych warunkach, twaryć swajo bahaćcie, — dzieła pomaczy nialiczenym achwiaram wajny patrebna pomacz z za mież hetaho Kraju. Znacznuju padmohu dahetul atrymliwali litwiny z Ameryki, dzie ŭ ich wielmi dobra orhanizawany czyślennyje massy emihrantoŭ, dajszoŭszych u czužynie dabrabytu. Ciapier, jak užo pisałosia u »Homanie«, Papież prysłaŭ ad siabie litwinom 20.000 m. i daŭ pazwaleńnie ŭ-wa ŭsich katalickich kaściołach świetu zbirać hroszy dzieła Litwy.

Aposzniaja wiestka pakazwaje, szto Swiaty Ajciec adnosicca da litoŭskaho narodu s takoj samaj prychilnaściu, jak i da inszych narodaŭ. Zatoje-ž tutejszyje „pryjacieli“ akazalisia hetym krokam Papieža niezdawolenymi i nadrukawali ab im tolki s prynukaj... Dy ŭžo heto adno pawinno hawaryć ab tym, jakuju wialikuju moralnuju wahu maje ŭsia sprawa.

Sprawa heta haworyć nam jeszcze i ab druhim. Z jaje my baczym jakuju pomacz može dać katalickaje duchawienstwo narodu, katory maje swaich predstaŭnikoŭ u Watykanie. U Rymie jość ksiandzy-litwiny pry stalicy Papieža, i woś jany tamaka wyjaśniajuć patreby litoŭskaho narodu, jaho biedy, kryŭdy, žadańnia.

My, szczyra cieszuczysia za bratoŭ-litwinoŭ, možem im szczyra pazawidawać taho, szto jany ŭžo majuć swajo nacyonalna świadomaje duchawienstwo. Na wialiki žal, ŭ biełarusoŭ takich ksiandzoŭ nima, a kali jość dzie ksiondz biełarus, dyk jamu prychodzicca pracawać dzieła biełaruskaj sprawy ciszkom, chawajuczysia, kab miejscowaje duchoŭnaje naczalstwo — pahałoŭna polskaje — nie dawiedałosia by ab tym i nia wysłało-by jaho u takoje miejsco, dzie jon niczoha rabić nia zdoleje, — naprykład, u litoŭskuju wakolicu. Z hetkaj „systemaj“ my znajomy ŭžo daŭno.

Wie lama, adzin czeławiek tut niczoha paradzić nia može. Ale ksiandzoŭ biełarusoŭ jość bolsz, czym adzin, i bolsz, czym u adnaho z ich zahaworyło sumleńnie. Nichaj tolki pieramieniacca waruki ŭ Wilenskaj dyecezii, — i jany zajawiać ab siabie i atkryta wystupiać za swoj narod biełaruski, za biełaruskuju sprawu.

Byŭ, czas, kali takoje samaje pałažeńnie, jak my ciapier, pierežywali litwiny. Ale u ich hety czas ŭžo minuŭ. Nichaj že toje, czaho jany zdaleli dajšci, słužyć nam za dobruju zapawiedź, szto „bliśnie świet i k nam ŭ wakonce“.

A świet toj ŭžo bliska.

X. X.

U Wilni i wakolicach.

—o—

× **U Biełaruskim Klubie.** U hetu niadzielu adbylisia „ŭłaziny“ Biełaruskaho Klubu ŭ nowuju haspodu pry Wilenskaj wul. 28. Sprawozdaczu ab zabawie damo ŭ czarodnym numery. Praz post u Klubie budzie wystupać dramatycznaja drużyna pad kirunkam F. Olechnowicza kožnuju niadzielu.

× **U tannaj rabotnickaj straŭni** (Zawalnaja 5) kožyn dzień wydajecca 2.000 abiedoŭ. Za 65 fen. dajuć na abied zupu, miasa i na wybar try kaszy.

× **Suwiaź wyczycieloŭ hebrajskaj mowy** manicca atkryć swaju kooperatywu i hygijenicznuju straŭniu dla swaich czlenoŭ.

Chto chocze zapisacca, može zwiertacca pa adresu: W. Pahulanka 11, 10 kožyn dzień.

× **Z niamieckaj wystaŭki mastactwa.** Wystaŭka mastactwa budzie atatkryta da 20 marca h. h. Loteryja razyhrajecca nie 28 lutaho, a 18 marca.

× **Akružny sud.** U marcy minuŭszaho hodu, u Dobrawoli, jak wiadoma, była zwierska pierabita siemja Lisoŭskich, składajuczajasia s 75 letniaho Lisoŭskaho, 75 letniaj jaho žonki, 23 letniaj załoŭki, 17 letniaho syna i dwaich unukoŭ, dwoch i czatyroch let. Czatyroch duszahuboŭ było złoŭlena, zasudžena i pakarana śmierćciu. Uniok tolki adzin furman, Jury Januszeŭski, doŭha ab im niebyło niczoha czutno, ažno nidaŭna jaho złowili u Wilni, dzie jon chawaŭsia. U minuŭszuju sieradu akružny sud sudziŭ Jurja Januszeŭskaho i asudziŭ jaho na karu śmierćciu praz pawieszeńnie.

× **Ab apuszczenych damoch.** Niamiecki haradniczy zapraszaje arendataroŭ i kwaterancoŭ apuszczenych damoŭ i haspod, znachodziaczychsia pad jaho wiedamam, biezadkładna i akuratna ŭpałaczywać naležnyje ad ich hroszy, be inaczy, zhodna z zahadam Hłaŭnakamandujuczaho na ŭschodzi ad 29 lutaho 1916 hodu i 16 studnia 1917 hodu, proci niapłociaczych buduć zrobleny niepaszczadnyje kroki.

× **Wymahańnie aściarožnaści.** Niamiecki haradničy radzić aczyszczać strechi ad śnłehu s pawinnaj aściarožnaściu, kab nie papsawać ci nie zrujnawać telefonoŭ, bo hety prastupak, zrobleny nawat pa nieasciarožnaści, zhodna z zahadam Hlaŭnakamandujuczaho na ŭschodzie ad 6.XII.1915, sroha karajecca.

× **Skoraja pomacz.** Ad 19 da 17 lutaho skoraja pomacz dadziena u 86 prypadkach. U 59 prypadkach treba było karystacca karetkaj skoraj pomaczy.

× **Kradzieža.** U noczy na 2 marča, złodziei ulezli u aptekarski mahazyn, Jurjeŭski praspekt 47, i nakrali tawaroŭ na blizka 700 m.

× **Kurs rubla:** Oficyalny — 2 m. 00 fen. za rubiel; u bankach pry pradažy — 2 m. 27 fen., pry kupli — 2 m. 31 f.

Pazyczkowaja kasa biare 6%.

× **Temperatura.** Najwyszejszaja i najniżejszaja temperatura za aposznije dni była pawodłuh Celsija):

	najwysz.	najniž.
za dzień z 28 na 1	+ 2,5°	— 5°
„ „ z 1 na 2	— 2,5°	— 9,5°
„ „ z 2 na 5	— 7°	— 23°
„ „ z 3 na 4	— 11,5°	— 25°

Z USIAHO KRAJU.

HRODNIA. Jak wiadoma, adnym s cikawaściej Hrodny jaŭlajecca zamak. Jon staić na wydatnym miejscy, wysoka nad Niomanam. Zamak hety u swaich ścienach baczyŭ bankietujuczaho Aŭhusta Silnaho, piŭszaho Pietra Wialikaho, Karala XII twaryŭszaho ŭ im plany nowych bitw i aposzniaho polskaho karala Stanisława-Aŭhusta, admowiŭszahosia tut ad polskaj karony. Ciapier niszto nie spaminaje, zwierchnim i ŭnutrenym wyhladam zamku, hetych wialikich histarycznych spaminoŭ. Da prychodu niemcoŭ jon byŭ domam aficerskaho sabrańnia.

Druhi cikawy budynak Hrodny, heto tak zwany pałac Tyzenhaŭza, suczaśnika aposzniaho polskaho karala. U im žyŭ rasiejski hubernatar u czasie wajny i ŭ czasie abłohi byŭ spalen.

HRODNIA. U haspadyni Uljany z W. Filewicz, u wosieni 1916 h., jak

Č czytać jak CZ; Š—jak SZ

Reformacki ruch na Biełarusi.

(Hl. № 18 „Homana“).

Nie hladzia na hetkaje chutkaje šyreńniesia, reformacki ruch nie ŭmacawaŭsia kareńniami na Biełarusi. Pryčynaj hetaho było toje, što šyryłasia reformacija tolki pamiž šlachtaj i mieščanstwam. Na sielan tady mała pany zwiertali uwahi. Druhaja, ważniejšaja, taja pryčyna, što ruch reformacki razbiŭsia na mnoha asobnych sekt, katorych sučaśniki naličali da 70—80. Sektanty wadzilisia pamiž saboj i i adny adnym, a najbolej usiej sprawie, škodzili. Pad kaniec XVI stalećcia pačynajecca upadak reformackaho ruchu. U hetym časie da baraćby z reformacijej uzbrojiŭsia katalicyzm. Katalictwo da zmahańnia s protestantyzmam wysunuło zakon Jezuitoŭ.

Najpierš pajawilisa Jezuity u stalicy dzieržawy—u Wilni, ŭ 1569 hadu. Jany pakazali siabie klemnymi krasamoŭcami i chutka zdabyli ŭstup u mahnackije haspody, jak bahamolcy i spawiedniki, a takže jak damowyje wučycieli, a ŭ kancy ŭziali u swaje ruki školy, jakije patrapili naładzić lepiej za inšych.

Pačaŭsia šparki nawarot našaho panstwa i šlachty da katalictwa. Čatyry syny kniazia Mikałaja Radziwiłła byli ŭžo katolikami, a adzin z ich, kniaź Juryj, staŭsia nawat wilenskim biskupam. Za Radziwiłłami pajšli Sapiehi, Chodkiewičy i inšyje. Mikałaj Sirotka Radziwiłł wydaŭ 5.000 čyrwonych załatych na wykuplańnie kalwinskaj Biblii, wydanaj baćkam jaho Mikałajem u Brest-Litoŭsku, kab publična, pierad wilenskim ratušam, spalić jaje z ruk kata.

U XVII stalećci kalwinizm wyznawała ŭžo tolki niewialičkaja horść biełaruskaj šlachty, a luteranstwo, hetak sama, niewialičkaja horść mieščanstwa, najbolej niamieckaj narodnaści.

Bahaciejšaja biełaruskaja šlachta u XVII stalećci adny za druhimi pierachodziać u katalictwo nia tolki z reformackich wier, ale i z uschodnia hreckaho abradu: da hetkich rodoŭ naležać kniazi Słuckije, Astrožskije, Sołomiereckije, Pronskije, Masalskije, Sokolinskije, Łukomskije, Dorohostajskije, Korsaki, Tyškiewičy i inš. Biełaruś pakrywajecca klaštarami i kaściołami. U biełaruskich kniazioch i šlachcie katalictwo znajšło ćwiordych i ščyrych staronnikoŭ, a ŭ patrebi i abaroncoŭ.

Trochsotletniaje paźniejšaja historyja relihijnaho žyćcia na Biełarusi pakazała, što tut niebyło hruntu dla reformacii. Užo ŭ paławinie XVII stalećcia, dziakujučy ččodraj achwiarnaści biełaruskaj šlachty i mahnatoŭ, miesty i miastečki Biełarusi husta pryazdablajucca katalickimi światyniami, manastyrami i pabožnymi ustanowami; z narodu biełaruskaho wychodziać haračyje zastupniki i abaroncy katalictwa, jak rymskaho, tak i hrecka-unijackaho. U apošnije 100 let, da zmahańnia za katalictwo stanuło naše sielanstwo. Apornymi unijatami biełaruskimi sto let kišeli maskoŭskije turmy i haścincy Sibiry.

Adnak-že nie hladzia na ŭsio heto katalicki kaścioł na Biełarusi dahetul, nie parupiŭsia dać biełaruskamu narodu duchowaj strawy u narodnaj Biełaruskaj mowie. Polska-dzieržaŭnyje idealy i polski nacyonalizm, ot užo blizka 100 let, kirujuć katalickim kaściołam na Biełarusi, na wialikuju kryŭdu biełaruskamu narodu i nia mienš wialikuju škodu katalickaj sprawy. Dziejecca heto s tej pryčyny, što za časoŭ Rečypaspolitaj polskaj, kali my žyli supolnym dzieržaŭnym žyćciom s Polščaj, sielanam nielha było wučycca na ksiandzoŭ. Duchoŭnikami mahli być tolki błakitnakroŭnyje (šlachta). Samo saboj što hetaje šlachockaje duchawienstwo žyło adnymi idealami sa šlachtaj i choć, paśla zwalnieńnia ad panskaj niawoli, sielanam atkryŭsia dostup da duchoŭnaho stanu, ale šlachocka-polskije idealy i tradycii ŭ katalickim kaściele na Biełarusi nie zwialisia dahetul. Tradycii hetyje starenna padtrymliwajucca wyšejšym, padaŭnamu polska-šlachockim, duchawienstwam i starenna nabiwajuć hetymi tradycijami hałowy maładych adeptoŭ da duchoŭnaho stanu u seminaryjach, u katorych dahetul budučych pastyroŭ biełaruskaho narodu, nia wučać mowy narodnaj, a tolki małazrazumiełaj mowy polskaj. My wierym adnače, što ŭ kancy kancoŭ katalicki kaścioł na Biełarusi pojdzie na sustreč narodnym patrebam.

W. Ł.

padaje „Hr.Zeit.“, ukraŭ niechta awieczku. Niebawam u hetaj samaj wioscy adbyłosia wiasielle, žandary ustanawili, szto smacznaja baranięja piačenia ležała na wiasielnym stale, a pašukaŭszy jany znajszli jeszcze kawałak syroj awieczczyny, skuru i haławu, schawanuju u sklepi. Kali tuju skuru pakazali haspadyni prapaŭszaj awieczki, jana prycisnuła jaje da hrudziej i dawaj caławać, bo spaznała swaju wychowanku. Wiasielle pryšłosia spynić, bo haspadara paciahnuli da atkazu. Abwinawaczenyj dawodziŭ szto kupiŭ awieczku u „nieznajomaho“, ale možna było jasna dawiaści, szto jon wiedaŭ ab tym, szto kuplaje kradzienaje i dzieła hetaho zhodliwy sud u Wasiliszkach zasudziŭ jaho na 50 rub. kary.

— Ot, tabie, panie dabradzieju, i „darmowaja“ baranina!

SUWAŁKI. U wioscy Pokomžach, kala Puń, jak padaje „Grodnaer Zeitung“ razyhrałasia adwiecznaja trahiedzija pomsty za aszukanaje kachańnie. Adzin chłapiec wykazywaŭ swajo kachańnie daczce starasty i praz piać hadoŭ jany byli sabie zaruczeny. U wosieni 1914 hodu znajszła dziaŭczyna pakinutuju rasiejcami wintoŭku. Wiedajuczy, szto za pierachowywańnie zbroi hrazić ciažkaja kara, jana wintoŭku schawała pad płotam, kala swajej chaty, miarkujuczy padarawać jaje swajmu kachanamu pa ślubie.

Ale tut stałasia zwyczajnaja u žyćci historyja: chłapiec zakachaŭsia u druhoj dziaŭczynie i mieŭsia žanicca z jej. Serce pierszaj niabohi, paczuŭszy heto zakipieło žalem i pomstaj i padkinuła wintoŭku swajmu lubamu i daniesła palicii, szto jon pierachowywaje zbroju. Palicija znajszoŭszy wintoŭku aresztawała winawataho, ale na sudzie usio wyjaśniłosia i sud chłapca apraŭdaŭ, a dziaŭczynu zasudziŭ na try hady u turmu.

WIESTKI Z RASIEI.

BERLIN (W.T.B.). Rejchstag. Wajenny ministr miž inszym skazaŭ: »ab pałažeńni naszych pałonnych u Rasiei ja nie mahu mnoha kazać, — inszyje s pałonnych znachodziacca u turmie, ŭsio-ž taki warunki tam zrabilisia lepszymi, dziakujuczy biezupynnaj pracy dackaho i szweckaho Czyrwonaho Kryža, za szto my im szczyra dziakujemo«.

PIECIARBURH. Niedaŭna pamier tut hraf Kasimoŭ, majuczy 80 hadoŭ, hieroj hołasnaj kaliści sprawy. U 1852 hadu hraf Kasimoŭ, katoramu było tady 25 let, byŭ zasudžen na dažywotnuju katarhu u Sibir, za toje, szto zabiŭ swajho pryjaciela, hrafa Dmitra Doŭharukawa z zazdraści. Kasimoŭ, aficer pieciarburskaj hwardzii i adzin z bahaciejszych ludziej Rasiei, byŭ wykinut z armii i žyŭ 50 hadoŭ u Tomsku. Niekolki hadoŭ tamu nazad, adzin z robotnikoŭ, pamirajuczy, na spawiedzi, pryznaŭsia, szto jon zabiŭ Doŭharukowa, kab pamścić za zbasczeszczeńnie swajej siastry. Hrafa Kasimowa wiarnuli tady nazad u Pieciarburh, ale jon admowiŭsia ad usich swaich praŭ i žyŭ da kanca dzion swaich, jak unikajuczyj ludziej dziwak.

KOPENHAGA. „Russk. Słowo“ pawiedamlaje, szto predstaŭniki sajužnikoŭ zajawili na pieciarburskaj konferencii, ab niesympatycznym ŭražeńni, jakoje zrabiło u Anhlii i Francii, woražaje adnoszeńnie rasiejskaho uradu da Dumy. Hetkaja unutrenaja palitvka može adbicca na kredycie Rasiei zahranicaj.

PIECIARBURH. Milukoŭ publikuje u hazetach zajawu, szto niewiadomyje asoby, nażywajuczyje siabie jaho imiem, a takže imionami druhich deputatoŭ, wiaduć miž rabotnikami prapahandu i razdajuć im nawat arużže. Milukoŭ prosić rabotnikoŭ strymačca ad wystupieńnioŭ, jakije mohuć pryniaści karyść tolki woraham.

LUGANO. Wiadomy maskoŭski piśmiennik, Aleksandr Amfiteatroŭ, hłaŭny redaktar „Ruskaj Woli“ za zapalczywy artykuł wysłan u Irkuck.

MASKWA. Nowy impieratarski teatr zhareŭ ŭ szczent. Szkody dachodziać miljona rubloŭ.

PIECIARBURH. Ministar unutenych spraŭ Protopopoŭ byŭ prymuszen zwolnić aresztawanych 11 czlenoŭ kamisii wajennaho promysłu, dzieła taho, szto rabotniki u fabrykach znaradździa, paczali maŭkliwy apor i rabota fabryk akazałasia nieabaspieczenaj.

SZTOKHOLM. „Wiečern. Wremia“ padaje z Maskwy nižejpisanyje ceny s siaredziny lutaho: pszanicznaja muka—70 fen. funt, sieladziec — 1 m. 25 fen. sztuka, masło funt 9 m. 50 f., margaryna funt 8 m.

HELSINGFORS. Rasiejskaje wajennaje ministerstwo ustraiwaje wialikuju morskuju stanciju pry miescie Waazil, na Finlandakim bierazi. U samym miesci Waazi budujucca abszyrnyje kazarmy dla marakoŭ.

KOPENHAGA. Rasiejskaje złuczenaje dwaranstwo zwiarnułosia da prawicielstwa z prośbaj, wiarnuć dwaranskije prywilei tym dwaranam, jakije buduczy czlenami pierszaj Dumy padpisali wyborhskuju adozwu i za heto byli pazbaŭleny dwaranskich prywilejoŭ.

SZTOKHOLM. Paczynajuczy s 1 lutaho u Rasiei pawinny apłaczywacca sałdackije piśmy 5 kapiejkami, a atkrytki 2 kapiejkami.

BUDAPESZT. Pawodle wiestak z rasiejskich hazet, za apasznije czasy iznoŭ robiacca sproby arhanizawać rasiejska-polskije lehijony. Asabliwa cikawicca hetym wialiki kniaź Mikałaj Mikałajewicz, ale zdajecca, szto usie hetyje, sproby nie asabliwa udajucca.

PIECIARBURH. Minister finansoŭ Bark, manicca zrabić try pazyczki, s katorych pierszaja budzie na 3 miljardy rubloŭ, druhaja, jakaja budzie uziata pad zastawu žaleznych darch— u 1 miljard rubloŭ pa $4^1/_2$ pracenta i i kursu $77^1/_2$ za 100; a trejciaja na 500 miljonoŭ rubloŭ budzie zroblena u Japonii.

Z usiaho świetu.

Swaboda sajuza.

BERLIN. Ministr publicznych rabot pazwoliŭ pastajannym rabotnikam na czuhuncy ustupać u Niamieckuju Suwiaź Žaleznadarožnikoŭ, jakaja znajchodzicca pad kirunkam socijał-demokratoŭ. Niamieckaja Suwiaź Žaleznadarožnikoŭ u swoj czarod abawiazaŭsia pryniać u swoj statut punkt, jaki zabaraniaje knrystacca zabastoŭkaj, jak sposabam zdabyćcia bolszaj zarabotnaj płaty.

LONDON. U kamienna-wuhalnaj akolicy Wailis pacz łasia zabastoŭka, bo rabotniki niezdawoleny pieredaczaj kamienna wuhalnych kapaleń uradu i bajacca zmienszeńnia zarabotnaj płaty. U dalinie Ronda dźwie kapalni spynili užo swaje raboty. Bajacca, szto zabastoŭka rasszyrycca.

LUGANO. Prakuror prasiŭ italjanskaho parlamentu pazwaleńnia, wiaści pracess suproć wiadomaho socijalistycznaho dziejaciela Maffi. Maffi zajawiŭ, szto wajny žadała Anhlija dzieła swaich ŭłasnych karyściej, italjanski narod nia budzie mieŭ nijakaj karyści z hetaj wajny, a tolki skarystajuć bahaczy dy dastaŭszczyki wajennych materjałoŭ. Italija zrabiłasia prysłusznicaj Anhlii i zdradzila swaich sajužnikoŭ Niamieczczynu i Aŭstro-Wenhryju.

LUGANO. Czlen italjanskich oficyalnych socijalistoŭ, deputat Rampollini, padaŭ u parlament prapazyciju ab zhodzie, u jakoj haworycca, szto Italiju uciahnuli u wajnu nierazumna; heto wina ehaistycznaho kapitalizmu. Treba biezatkładu pieremianić zahranicznuju palityku i paczać pierehawory ab zhodzie. Pa trebawańniu ministra Boselli, razhlad prapazycii Rampollini, adłoženo na sześć miesiacoŭ.

„Wiesna małych narodoŭ“.

BERLIN. Dzieržaŭny kancler pryniaŭ siahońnia deputaciju Flamandcoŭ i skazaŭ, szto niamieckije ŭłaści u Belgii pastarajucca addzialić terytoryju flamandzkaho narodu ad terytoryi Walonoŭ tak, kab kožnaja czaść, zasielenaja inszym narodam, znachodziłasia pad asobnym upraŭleńniem.

BERLIN. U parlamenci na talnym zasiedańni, razbirałasia sprawa flamandzkaho ruchu, jaki chocze zrabić swoj narod niezaležnym ad Belhii.

U cześć pryjezdu u Berlin flamandzkaj deputacii, kancler Niamieczczyny wydaŭ wieczar, a sztab-sekretar ŭnutrennych spraŭ, na druhi dzień, pryniaŭ ich u siabie. Na pryjomi byli marszał niamieckaho parlamentu i niekolki wierchawodoŭ niamieckich partij.

TELEHRAMY.

Niamieckije apawieszczeńnia.

2.III. Zachodni teatr:

Pamiž Ipram i Arras patrulnyje nastupieńnia woraha byli biezkarysny. Paśa ažyŭlonaho ahnia silnyje anhlieckije atrady nastupali na naszy akopy, na ŭschod i pałudnie-ŭschod ad Susze, jany byli adbity u rukapasznaj sa strataj 20 pałonnych i adnaho kulamiota. U terytoryi Ankr patrulnyje sutyczki pierad naszymi pazycijami. Tam i pry Sai ŭziaty 30 pałonnych i 3 kulamioty.

Na francuskim fronci na pałudzień ad Nuwron, naszy patruli ŭziali niekolki pałonnych z druhoj niepryjacielskaj linii.

Uschodni teatr:

Front Leopolda Bawarskaho: Na zachad i na pałudzień ad Ryhi, pamiž waziorami Miadzioł i Narocz, pry Szary, a takže, pamiž Hornym Sieretam i Dniestram, czas ad czasu, ažyŭlonaja bajewaja dziejalnaść. Na ŭschodnim bierazi Narajoŭki, nastupieńnie naszych patruloŭ było saŭsim udacznaje. U rasiejskaj pazycii my ŭzarwali minnyje korrydorry; my ŭziali 1 aficera, 170 sałdatoŭ, 3 kulamioty i 3 minamioty.

Front erc-hercoga Jozefa: U pacierazowych wielmi krywawych szturmach, rasiejcy pamykalisia uziać nazad uzhorje, na poŭnacz ad darohi ŭ Waleputno. Usie szturmy złamalisia pierad naszymi pazycijami.

Front Makienzena i *Makiedonski front:* Pałažeńnie biez pieramieny.

3.III. Zahodni teatr.

Dodnia silnyje anhlickije patruli pamykalisia pry Huluch i Liwen uwarwacca u naszy akopy; jany byli ŭsiudy adbity.

Na abodwych bierahoch Ankr razwilisia zaŭziatyje piachotnyje bitwy u katorych worah utraciŭ 600 pałonnych i 8 kulamiotoŭ. Na recy Eń i ŭ Szampanii adbity nastupleńnia ftancuzoŭ,

Uschodni teatr:

Front Ruprechta Bawarskaho: Pamiž Iłuksztaj i wozieram Narač, a takže pry Stochodzie byŭ ažyŭlony artyleryjski ahoń.

Pry Waronczynie, na zachad ad Łucka, naszy atrady, na szyrynie dwoch s pałowaj kilometroŭ, uwarwalisia u rasiejskije pazycii, zrujnawali ich i wiarnulisia nazad sa 122 pałonnymi i 4-mia kulamiotami.

Pry nastupleńni na ŭschod ad Narajoŭki, lik pałonnych pawysiŭsia da 3 aficeroŭ i 276 sałdatoŭ, a zdobycz dajszła da 7 kulamiotoŭ.

Front erc hercoga Jozefa, front Makienzena i *Makiedonski front:* biez nijakich zdareńnioŭ.

4.III. Zachodni teatr.

Tumannaja pahoda zatrymliwała ŭsiudy bajewuju dziejecielnaść u ciesnych hranicach. U niekolki miejscoch naszy sproby ŭdalisia. Uziaty ŭ pałon: pry Szyli—18 anhliczan, pry darozi z Eten u Werden — bolsz sta francuzoŭ, abapoł reczki Dolar—37 francuzoŭ.

Uschodni teatr:

Wydatnych wajennych zdareńnioŭ nie było. Usio jeszcze wialikije chałady.

Makiedonski front: Niczoha nowaho.

Austryjackije apawieszczeńnia.

WIENA. 1/III. Uschodni teatr: (hl. niamieck. apaw.)

Italjanski teatr: Artyleryjskaja bitwa u asobnych adresach prymorskaho frontu, pry Plekinie i pry prachodzi Ponale, jamczejszaja. Na poŭnaczy-zachadzie ad Tolmajn nasz patrul uziaŭ 14 pałonnych. U wakolicach Montecebio patruli uwarwalisia u italjanskuju pazyciju, zrujnawali jaje i pryczynili woraham znacznyje krywawyje straty.

WIENA. 2.III. Uschodni teatr: (hl. niamieck. apaw.)

Italjanski teatr: Biez pieramien.

Ałbanski teatr: Naszy wojski ačyścili wakolicy Tomaryka ad niepryjacielskich sił.

WIENA. 3.III. Uschodni teatr: (hl. niamieck. apaw.).

Italjanski teatr: Na sektory Sugana italjanskaja artyleryja padtrymliwała czas ad czasu wostry ahoń.

Na zachad ad Asijako tyrolski patrul uwarwaŭsia u italjanskije akopy i wiarnuŭsia z niekolkimi pałonnymi.

WIENA. 4.I I. Uschodni teatr: Pry iznoŭ wialikich marozach słabaja bajewaja dziejacielnaść.

Italjanski teatr: Uczora wieczeram naszy kampanii zrujnawali woražyj padkop i akopy kala Ober-Wertojba i prywiali s saboj 42 pałonnych i 2 kulamioty. Pry Podsabociu nasz artyleryjski ahoń znisztožyŭ italjanski skład wajennych materjałoŭ.

Za luty my ŭziali 4,900 pałonnych, 89 kulamiotaŭ i 30 minamiotaŭ.

Padwodnaja wajna.

BERLIN (W.T.B.). U błokadnym pojasie Siarodziemnaho mora naszy padwodnyje łodki zatapili. 17 lutaho transportny karabiel u 9,000 ton, 23 lutaho parachod z wojskam u 5,000 ton, u toj samy dzień transportny karabiel tak sama u 5,000 ton, 24 lutaho transportny karabiel u 4.449 ton s 500 czeławiekami kołonijalnaho wojska, artyleryjej i końmi, czaść wojska zatonuła. Apracza hetaho u aposznije dni zatopleno jeszcze trynadcać parachodoŭ pajemnaściu 25.166 ton z hruzam pszanicy, lnianaho siemia, waty, kukuruzy i wuhalla.

BERLIN. Dźwie, tolki szto wiarnuŭszyjesia, padwodnyje łodki zatapili 15 parachodoŭ i 7 parusnych łodak, ahulnaj pasiemnaściu—64.500 ton, u tym liku 8.800 ton hranatoŭ, 3,300 ton zbožža, 3,000 ton lnianaho siemia, 15,000 ton wuhalla, 2,500 ton wajennych materjałoŭ, 3,500 ton roznych tawaroŭ, 4,300 ton siena, 1,200 ton žaleznaj rudy i 1,800 ton ziemlanych arechoŭ.

BERLIN. 3.III. U aposznije dni niamieckije padwodnyje łodki zatapili 10 parusnych łodak i 16 rybałoŭnych łodak, ahulnaj pajemnaściu u 91,000 ton.

NJU-JORK. Amerykanskija hazety publikujuć piśmo, katoraje niamiecki minister zahranicznych spraŭ napisaŭ niamieckamu pasłu u Meksyku Jano hetkaje: „Z lutaho my paczniom nieabmieženuju padwodnuju wajnu. Kali nieudascca „prymusić Ameryku być neutralnaj, to my prapanujem suwiaź z Meksykam, na takich warunkach: my budziem razam wiaści wajnu i razam zrobim zhodu, my damo Meksyku hraszawuju padmohu i, treba spadziewacca, szto Meksyk dabudzie nazad ziemli addadzienyje u 1848 hadu Amerycy. Kali ŭspychnie wajna z Amerykaj to nichaj Meksykanski prezydent Karranca zaprosić Japoniju pryłuczycca da nas i nichaj jon budzie pasrednikam pamiž nami i Japonijej. Skažycie Karrancu, szto padwodnaja wajna, u niekolki miesiacoŭ pastawić Anhliju na kaleni i prymusić zrabić zhodu".

WASZYNGTON. Wilson zajawiŭ partyjnym wierchawodam u senacie, szto jon u stasunku da Niamieczczyny nia zrobić nijakich wajennych krokoŭ, pakul konhres nia budzie sklikan na ekstrennaje zasiedańnie.

Kala wajny.

BERLIN. Zdareńnia na ŭschodnim fronci heto padhatoŭka da wiasny i leta. Massowyje šturmy rasiejcoŭ pry Tatarskim prachodzie, byli zwiazany z wialikimi krywawymi stratami, ale saŭsim biezkarysny.

BERLIN. Amerykanskije hazety danosiać ab pierehaworach pamiž niamieckim pasłom u Meksyku i Meksykanskim uradam ab uhodzie proci Ameryki.

Sa starany niamieckaho uradu na heto apawieszczajecca, szto napraŭdu niamiecki pasoł u Meksyku u siaredzinie studnia, atrymaŭ zahad zrabić z meksykanskim uradam uhodu proci Ameryki na toj wypadak, kali na skutak padwodnaj wajny Ameryka apawieścić wajnu Niamieczczynie.

S pryczyny zdrady tajnaja umowa astałasia wiadomaj amerykanskamu hramadzianstwu.

BERLIN. Niamieckije marskije samaloty 1 marca zrabili nalot na Anhliju i zakidali 21 bombaj tarhowyje parachody i žaleznadarožnyje budynki u Ramsgict; usie samaloty wiarnulisia nazad.

LONDON. Wajennaja Rada apublikawała adozwu, u jakoj kaže ab patrebie bolszaho liku sałdatoŭ, bo wajna dajsła da najwyszejszaho razwićcia.

Spisak biełaruskich knižek.

Wiedajučy canu knihi, najlepiej prysłać hrošy napierad hetak tanniej kaštuje pierasyłka.

Knižki aznačenyje *bis* — wyjšli łacinskimi i „ruskimi" literami.

I. Nawukowyje dastupnyje dla usich.

		Cena rub.	kp.
	Praktycznyje rady ab harodnictwie	—	7
	Гутаркі аб небі і зямлі з рысункамі	—	15
bis	Cukier, W. Trojcy	—	3
bis	Hutarki ab haspadarcy	—	3
bis	Jak ratawać uzdutuju žywiołu	—	3
bis	Jak baranicca ad chalery	—	1
bis	Jak rabić dobryje ramowyje wulli	—	5
bis	Ziamielnaja sprawa u Nowaj Zelandii	—	3
bis	Karotkaja historyja Biełarusi — Własta	—	60
	Bł. Andrej Babola mučynik	—	5
	Pčalina—žywiołka małaja a karyści daje mnoha	—	30
	Jak bahaciejuć českije sielanie	—	10
	Jak wybirać deputatoŭ u Has. Dumu	—	3
	Na darozi da nowaho žyćcia. A. Nowiny	—	20
	Alkahol	—	2
	Rady dla matak	—	3
	Św. Jazafat Kuncewič	—	3

II. Powieści, apawiedańnia prozaj.

bis	Hedali, E. Ožeško	—	6
bis	Kazka ab wadzie	—	3
	Архіп і Лявонка, — М. Горкаго	—	8
	У дому лепей. — Новіча	—	4
	„Маладая Беларусь". Сэрыя I-я сшытак 1-шы	1	—
	„ „ „ „ сшытак 2-гі	1	—
bis	Zbornik „Našaj Niwy" № 1	—	15
bis	Zbornik „Našaj Niwy" № 2	—	20
	Амэрыканец — А. Новіча	—	10
	Бярозка і др. — Ядвігіна III.	—	5
	Беларускіе казкі	—	5
	Хлібартава пакута, Амфітэатрова	—	5
	Апаведаньня — Тараса Гушчы	—	10
	Abrazki—Zmitraka Biaduli	—	15
	„Маладая Беларусь". Сэр. 1-шая. Сшытак 3	1	—
	Колядная пісанка 1913 г.	—	10
	Нёмнаў дар —Тараса Гушчы	—	6
	Тоўстае палена—Тараса Гушчы	—	5
	Апаведаньня — Галубка	—	6
	Праклёнышы — Л. Гвозда	—	6
	Аб чым шэпацелі лісьця.		

III. Wierszy.

	Вязанка, Я. Лучыны	—	4
bis	Taras na Parnasie	—	5
	Дзед Завала, Ядвігіна III	—	5
	Адвечная песьня, абраз у XII зьявах Я. Купалы	—	20
	Песьні жальбы, Якуба Коласа	—	30
	Huślar, zbornik wieršoŭ J. Kupały	—	50
	Кацярына. Т. Шэвчэнка	—	10
	Жалейка. Зборнік вершоў, Я. Купалы	—	50
	Pan Tadeuš, A. Mickiewiča, pierek. Marcinkiewiča	—	25
	Hapon, apowieść Marcinkiewiča	—	15
	Wiečarnicy, apowieść Marcinkiewiča	—	15
	Ščeroŭskije dažynki, Kupała, Marcinkiewiča	—	20
	Dudka biełaruskaja, M. Buračka	—	15
	Batrak. Jak Jurka zabahacieŭ.—Jakuba Kołasa	—	10
	Pieśni — Ciški Hartnaho	—	15
	Сон на кургане—Янкі Купалы	—	50
	Čyžyk Biełaruski, Haljaša Leŭčyka	—	30
	Шляхам Жыцьця—Я. Купалы, с партретам аўтора	1	25
	Вянок, зборнік вершоў М. Богдановіча	—	50
	Apawiedańnia i lehiendy wieršam	—	25
	Kantyčka. Biez aprawy 10 k., u aprawie	—	15
	Прапаў чэлавек і др.—Якуба Коласа	—	5
	Z rodnaho zahonu — A. Ziaziuli	—	6

IV. Biełaruskije teatralnyje twory.

Хам. Абраз у 4-х дзеях, Э. Ожешко	—	70
Сватаньне. Жарцік у 1-й дзеі, А. Чэхова	—	25
Мядзведзь. Жарцік у 1-й дзеі, А. Чэхова	—	30
Міхалка. Камэдыя у 1 дзеі	—	35
Па рэвізіі. Абраз у 1 дзеі Кропіўніцкаго	—	35
Пашыліся ў дурні. Жарт Кропіўніцкаго у 3 дзеях	—	60
Як яны жаніліся. Жарт у 1 дзеі Валодськаго	—	30
„Паўлінка", камэдыя у 2 дзеях Я. Купалы	—	75

V. Biełaruskije muzykalnyje twory.

	Беларускі песеннік з нотамі	—	15
	Biełaruskije pieśni z notami. I čaść. Sabraŭ A. Hryniewič	—	30
	Biełaruskije pieśni z notami. II čaść. Sabraŭ A. Hryniewič i A. Ziaziula	—	25
	Беларускіе песьні разложэные на 4 галасы; адна песьня у 4 галасох 10 к., кожны голас	—	3
	Чамуж мне ня пець. Ой ляцелі гусі. Дый кудыж ты. Ой пайду я лугам. Ды ўжо сонейка.		
bis	A chto tam idzie? J. Kupały, muz. Rohoŭskaho	—	10

VI. Hadawiki.

Nasza Niwa 1906 hodu	1 r. — k.	Nasza Niwa 1910 hodu	3 r. — k.
„ „ 1907 „	15 „ — „	„ „ 1911 „	3 „ — „
„ „ 1908 „	5 „ — „	„ „ 1912 „	5 „ — „
„ „ 1909 „	3 „ — „	„ „ 1913 „	3 „ — „

Kalendary 1910, 1911, 1912, 1913, 1914 h. pa 15 k., 1915 h. 20 k., 1916 h. pa 15 k., 1917 h. pa 20 k.

Wilnia, Zawalnaja 7. Biełaruskaja Kniharnia.

Wilnia, Wallstrasse 7, Weisruthenische Buchhandlung, W. Łastoŭski.

Drukawana u drukarni M. Kuchty. Wydawiectwo «Homan». Redaktar W. Łastoŭski.